Economía social

3

Capítulo 3. ECONOMÍA SOCIAL

3.1. Cooperativas

Segundo datos do Ministerio de Emprego e Seguridade Social (cadro 3.1), o número total de cooperativas inscritas na Seguridade Social en Galicia, a 31 de decembro de cada ano, rexistrou unha diminución continuada nos tres últimos anos que, en 2017 respecto de 2015, supón o 4,7%, similar á do número de persoas traballadoras empregadas nelas, diminución que, neste caso, foi do 3,4%. A provincia da Coruña segue a ser a que conta con máis cooperativas, igualada coa provincia de Pontevedra no número de persoas traballadoras, practicamente o mesmo. Non obstante, son as cooperativas da provincia de Ourense as que teñen a ocupación media de traballadores máis alta de Galicia (23 persoas traballadoras), aínda que este dato está distorsionado polo efecto Coren, un dos maiores grupos industriais de Galicia, cunha ampla base cooperativa. Lugo é a provincia onde o indicador á que se acaba de facer referencia é mais baixo, con 7 persoas traballadoras de media por cooperativa.

Cadro 3.1

Cooperativas inscritas na Seguridade Social e traballadores/as das mesmas. Por provincias. Galicia. 2015-2017

	Cooperativas			Traballadores/as			
						2017	
	2015	2016	2017	2015	2016	Ambos sexos	% de mulleres
Galicia	**579**	**566**	**552**	**6.452**	**6.465**	**6.235**	**45,6**
A Coruña	227	221	218	1883	1884	2.019	46,7
Lugo	110	105	101	819	826	747	46,1
Ourense	74	68	63	1429	1438	1458	43,6
Pontevedra	168	172	170	2.321	2.317	2.011	45,9

Fonte: Ministerio de Emprego e Seguridade Social, Anuario de estatísticas laborais 2017.

Xa con datos da Consellería de Economía, Emprego e Industria, e se temos en conta tan só as cooperativas inscritas en 2016 e 2017 nos rexistros autonómicos, provinciais e central (cadros 3.2.1 e 3.2.2), a provincia que amosou un maior dinamismo neste punto foi a de Pontevedra. Por tipo de cooperativa, o protagonismo case que absoluto corresponde ao cooperativismo de traballo asociado.

Cadro 3.2.1

Cooperativas constituídas nos rexistros provinciais e central, segundo a clase de cooperativa e número de socios/as promotores/as. Galicia. 2016

CLASE	REXISTROS PROVINCIAIS																				REXISTRO CENTRAL					TOTAL				
	A Coruña					Lugo					Ourense					Pontevedra														
	N.º coop.	Nº Soc.				N.º coop.	Nº Soc.				N.º coop.	Nº Soc.				N.º coop.	Nº Soc.				N.º coop.	Nº Soc.				N.º coop.	Nº Soc.			
		Homes	Mulleres	Persoas xurídicas	Total		Homes	Mulleres	Persoas xurídicas	Total		Homes	Mulleres	Persoas xurídicas	Total		Homes	Mulleres	Persoas xurídicas	Total		Homes	Mulleres	Persoas xurídicas	Total		Homes	Mulleres	Persoas xurídicas	Total
Traballo asociado	8	11	14		25	5	6	9		15	3	9	1		10	20	31	36		67	3	4	5		9	**39**	**61**	**65**		**126**
Consumidores e usuarios																														
Vivendas	3	14	9		23																					**3**	**14**	**9**		**23**
Agrarias						1	1		4	5	1	1	2		3	1	3		3	6	2	28	10		38	**5**	**33**	**12**	**7**	**52**
Explotación comunuitaria da terra	1	3	3		6											1	3			3						**2**	**6**	**3**		**9**
Servizos																														
Mar																														
Transportistas	1	4			4																					**1**	**4**			**4**
Transportistas-Traballo asociado																														
Seguros																														
Sanitarias																														
Servicios sociais-Traballo asociado																														
Ensino																														
Ensino-Traballo asociado																														
Educacionais																														
Integración social																														
Segundo grao																					1			3	3	**1**			**3**	**3**

Fonte: Ministerio de Emprego e Seguridade Social, Anuario de estatísticas laborais 2017.

Dende o punto de vista da actividade desenvolvida, o 56,9% das cooperativas constituídas en Galicia en 2016, que agrupan ao 59,5% das persoas socias, pertencen aos sectores primario e aos subsectores do comercio e reparación de vehículos de motor; e das actividades profesionais, científicas e técnicas. Eses mesmos sectores, en 2017, agrupan ao 43,6% das cooperativas constituídas e ao 50,3% das persoas socias desas cooperativas.

Cadro 3.3.1

Cooperativas constituídas nos rexistros provinciais e central, segundo a actividade desenvolvida e número de socios/as promotores/as. Por provincias. Galicia. 2016

Cód.	Tipo de actividade	REXISTROS PROVINCIAIS								REXISTRO CENTRAL		TOTAL	
		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra					
		N.º coop.	Nº Soc.	N.º coop.	Nº Soc.	N.º coop.	Nº Soc.	N.º coop.	Nº Soc.	N.º coop.	Nº Soc.	N.º coop.	Nº Soc.
A	Agricultura, gandería, silvicultura e pesca	1	6	1	5	1	3	2	9	3	41	**8**	**64**
B	Industrias extractivas												
C	Industria manufactureira	1	4					1	5			**2**	**9**
D	Fornecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado												
E	Subministración de auga, actividades de saneamento, xestión de residuos e descontaminación												
F	Construción	3	23					1	3			**4**	**26**
G	Comercio por xunto e polo miúdo; reparación de vehículos de motor e motocicletas			3	9			9	29	1	3	**13**	**41**
H	Transporte e almacenamento	1	4							1	3	**2**	**7**
I	Hostalería							1	3			**1**	**3**
J	Información e comunicacións					1	4	1	5			**2**	**9**
K	Actividades financeiras e de seguros												
L	Actividades inmobiliarias							1	3			**1**	**3**
M	Actividades profesionais, científicas e técnicas	4	12	1	3	1	3	2	6			**8**	**24**
N	Actividades administrativas e servizos auxiliares							1	3			**1**	**3**
O	Adm. Pública e Defensa e Seguridad Social obrigatoria												
P	Educación	1	3	1	3			1	3	1	3	**4**	**12**
Q	Actividades sanitarias e de servizos sociais												
R	Actividades artísticas, recreativas e de entretenemento												
S	Outros servizos	2	6			1	3	2	7			**5**	**16**
T	Activid. dos fogares como empleadores de persoal doméstico; activid. dos fogares como produtores de bens e servizos para uso propio												
U	Actividades de organizacións e organismos extraterritoriais												**0**
	Total	**13**	**58**	**6**	**20**	**4**	**13**	**22**	**76**	**6**	**50**	**51**	**217**

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. Secretaría Xeral de Emprego.

Cadro 3.3.2

Cooperativas constituídas nos rexistros provinciais e central, segundo a actividade desenvolvida e número de socios/as promotores/as. Por provincias. Galicia. 2017

Cód.	Tipo de actividade	REXISTROS PROVINCIAIS								REXISTRO CENTRAL		TOTAL	
		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra					
		Nº Coop.	Nº Soc.	Nº Coop.	Nº Soc.	Nº Coop.	Nº Soc.	Nº Coop.	Nº Soc.	Nº Coop.	Nº Soc.	Nº Coop.	Nº Soc.
A	Agricultura, gandería, silvicultura e pesca	2	11					1	6	1	15	**4**	**32**
B	Industrias extractivas												
C	Industria manufactureira					1	3					**1**	**3**
D	Fornecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado												
E	Subministración de auga, actividades de saneamento, xestión de residuos e descontaminación												
F	Construción	2	15					2	6			**4**	**21**
G	Comercio por xunto e polo miúdo; reparación de vehículos de motor e motocicletas	3	32					4	13			**7**	**45**
H	Transporte e almacenamento							1	3			**1**	**3**
I	Hostalería	1	3									**1**	**3**
J	Información e comunicacións	2	6					1	5	2	8	**5**	**19**
K	Actividades financeiras e de seguros												
L	Actividades inmobiliarias												
M	Actividades profesionais, científicas e técnicas	2	7	2	6			1	3	1	3	**6**	**19**
N	Actividades administrativas e servizos auxiliares												
O	Adm. Pública e Defensa e Seguridad Social obrigatoria												
P	Educación							3	14			**3**	**14**
Q	Actividades sanitarias e de servizos sociais					2	7	1	4			**3**	**11**
R	Actividades artísticas, recreativas e de entretenemento	1	3					1	6	2	12	**4**	**21**
S	Outros servizos												
T	Activid. dos fogares como empleadores de persoal doméstico; activid. dos fogares como produtores de bens e servizos para uso propio												
U	Actividades de organizacións e organismos extraterritoriais												
	Total	**13**	**77**	**2**	**6**	**3**	**10**	**15**	**60**	**6**	**38**	**39**	**191**

Fonte: Consellería de Econmía, Emprego e Industria. Secretaría Xeral de Emprego.

3.2. Sociedades laborais

De novo con datos do Ministerio de Emprego e Seguridade Social (cadro 3.4), o número total de sociedades laborais inscritas na Seguridade Social en Galicia, a 31 de decembro de cada ano, diminuíu nos últimos tres anos, nunha tendencia uniforme en todas as provincias galegas. A diminución en 2017 respecto de 2015 foi do 10,8%, se ben o número de persoas traballadoras permaneceu estable.

Cadro 3.4

Sociedades laborais inscritas na Seguridade Social e traballadores/as das mesmas. Por provincias. Galicia. 2015-2017

	Sociedades laborais			Traballadores/as			
						2017	
	2015	2016	2017	2015	2016	Ambos sexos	% de mulleres
Galicia	**539**	**519**	**481**	**2.667**	**2.640**	**2.658**	**30,1**
A Coruña	184	171	165	941	941	925	34,4
Lugo	72	67	53	378	357	344	29,1
Ourense	90	87	79	301	293	271	36,9
Pontevedra	193	194	184	1047	1049	1118	25,1

Fonte: Ministerio de Emprego e Seguridade Social, Anuario de estatísticas laborais 2017.

O dato anterior resulta congruente cos facilitados pola Consellería de Economía, Emprego e Industria acerca da evolución do número de sociedades laborais constituídas en Galicia entre 2011 e 2017, e do número de sociedades laborais que causaron baixa no mesmo período, chegando a producirse 101 baixas de sociedades laborais en 2017, un 31% máis de baixas que as producidas no segundo ano da serie

en que mais baixas se teñen producido, 2011.

Cadro 3.5.1

Sociedades laborais. Actos inscritos segundo a provincia do domicilio social. Galicia. 2016

	Sociedades laborais constituídas	Modificacións Estatutarias	Sociedades laborais que causaron baixa	Totais
Galicia	**29**	**24**	**39**	**92**
A Coruña	7	12	19	**38**
Lugo	1	3	4	**8**
Ourense	3	0	5	**8**
Pontevedra	18	9	11	**38**

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. Secretaría Xeral de Emprego.

Cadro 3.5.2

Sociedades laborais. Actos inscritos segundo a provincia do domicilio social. Galicia. 2017

	Sociedades laborais constituídas	Modificacións Estatutarias	Sociedades laborais que causaron baixa	Totais
Galicia	**29**	**23**	**101**	**153**
A Coruña	6	8	41	**55**
Lugo	0	2	25	**27**
Ourense	4	1	10	**15**
Pontevedra	19	12	25	**56**

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. Secretaría Xeral de Emprego.

Cadro 3.6

Sociedades laborais constituídas por provincias. Galicia. 2011-2017

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Galicia	**48**	**61**	**45**	**42**	**35**	**29**	**29**
A Coruña	20	26	18	18	13	7	6
Lugo	2	7	2	5	1	1	0
Ourense	10	15	3	6	5	3	4
Pontevedra	16	13	22	13	16	18	19

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. Secretaría Xeral de Emprego.

Cadro 3.7

Sociedades laborais. Modificacións estatutarias. Evolución Galicia. 2011-2017

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Galicia	**24**	**36**	**31**	**28**	**20**	**24**	**23**
A Coruña	7	11	15	11	6	12	**8**
Lugo	2	7	2	1	1	3	**2**
Ourense	5	4	1	4	2	0	**1**
Pontevedra	10	14	13	12	11	9	**12**

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. Secretaría Xeral de Emprego.

Cadro 3.8

Sociedades laborais que causaron baixa por provincias. Galicia. 2011-2017

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Galicia	**77**	**71**	**79**	**64**	**57**	**39**	**101**
A Coruña	26	20	18	23	15	19	41
Lugo	15	14	23	8	8	4	25
Ourense	11	14	14	13	14	5	10
Pontevedra	25	23	24	20	20	11	25

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. Secretaría Xeral de Emprego.

Case a metade das sociedades laborais constituídas en Galicia en 2016 (cadro 3.10.1) están encadradas en dous subsectores: o comercio e a reparación de vehículos a motor; e a industria manufactureira as actividades profesionais, científicas e técnicas. Mentres que, en 2017 (cadro 3.10.2), toman o relevo as actividades profesionais, científicas e técnicas e a hostalaría.

Cadro 3.9.1

Sociedades laborais. Distribución provincial do número de socios/as desagregado por sexo e tipo de particiación nas sociedades laborais constituídas. Galicia. 2016

	Totais socios/as por sexo				Socios/as por tipo de participación			
	Persoas Físicas	Persoas xurídicas	Homes	Mulleres	Homes soc. traballo	Mulleres soc. traballo	Homes soc. capital	Mulleres soc. capital
A Coruña	28	0	16	12	12	7	4	5
Lugo	3	0	0	3	0	3	0	0
Ourense	11	0	9	2	6	2	3	0
Pontevedra	64	1	39	25	34	14	5	11
Total	**106**	**1**	**64**	**42**	**52**	**26**	**12**	**16**

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. Secretaría Xeral de Emprego.

Cadro 3.9.2

Distribución provincial do número de socios/as desagregado por sexo e tipo de participación nas sociedades laborais constituídas. Galicia. 2017

			Totais socios/as por sexo		Socios/as por tipo de participación			
	Persoas Físicas	Persoas xurídicas	Homes	Mulleres	Homes soc. traballo	Mulleres soc. traballo	Homes soc. capital	Mulleres soc. capital
A Coruña	21		18	3	16	2	2	1
Lugo								
Ourense	14		8	6	5	4	3	2
Pontevedra	61	1	38	23	29	20	9	3
Total	**96**	**1**	**64**	**32**	**50**	**26**	**14**	**6**

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. Secretaría Xeral de Emprego.

Cadro 3.10.1

Sociedades laborais constituidas, segundo a actividade económica. Por provincias. Galicia. 2016

Cód.	Actividade	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
		N.º soc. lab.	N.º Soc.	N.º soc. lab.	N.º Soc.	N.º soc. lab.	N.º Soc.	N.º soc. lab.	N.º Soc.	N.º soc. lab.	N.º Soc.
0	Non definido										
A	Agricultura, gandería, silvicultura e pesca										
B	Industrias extractivas										
C	Industria manufactureira	2	9					2	7	**4**	**16**
D	Fornecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado										
E	Subministración de auga, actifvidades de saneamento, xestión de residuos e descontaminación										
F	Construción							1	4	**1**	**4**
G	Comercio por xunto e polo miúdo, reparación de vehículos de motor e motocicletas	3	12	1	3	1	4	5	16	**10**	**35**
H	Transporte e almaceamento	1	4							**1**	**4**
I	Hostalería							3	11	**3**	**11**
J	Información e comunicacións							1	3	**1**	**3**
K	Actividades financeiras e de seguros					1	4			**1**	**4**
L	Actividades inmobiliarias										
M	Actividades profesionais, científicas e técnicas							3	15	**3**	**15**
N	Actividades administrativas e servizos auxiliares										
O	Administración Pública e Defensa e Seguridade Social obrigatoria										
P	Educación							1	4	**1**	**4**
Q	Actividades sanitarias e de servizos sociais										
R	Actividades artísticas, recreativas e de entretemento	1	3							**1**	**3**
S	Outros servizos					1	3	2	5	**3**	**8**
T	Actividades dos fogares como empregadores de persoal doméstico; actividades dos fogares como produtores de bens e servizos para uso propio										
U	Actividades de organizacións e organismos extraterritoriais										
	Total	**7**	**28**	**1**	**3**	**3**	**11**	**18**	**65**	**29**	**107**

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. Secretaría Xeral de Emprego.

Cadro 3.10.2

Sociedades laborais constituídas, segundo a actividade económica. Por provincias. Galicia. 2017

Cód.	Actividade	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		GALICIA	
		N.º SS LL	N.º Soc.	N.º SS LL	N.º Soc.	N.º SS LL	N.º Soc.	N.º SS LL	N.º Soc.	N.º SS LL	Nº Soc.
A	Agricultura, gandería, silvicultura e pesca										
B	Industrias extractivas										
C	Industria manufactureira							2	8	2	8
D	Fornecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado										
E	Subministración de auga, actifvidades de saneamento, xestión de residuos e descontaminación										
F	Construción					1	3	1	5	2	8
G	Comercio por xunto e polo miúdo, reparación de vehículos de motor e motocicletas	1	4			1	4	2	6	4	14
H	Transporte e almaceamento										
I	Hostalería	1	4			2	7	3	6	6	17
J	Información e comunicacións	1	3					2	7	3	10
K	Actividades financeiras e de seguros							1	4	1	4
L	Actividades inmobiliarias										
M	Actividades profesionais, científicas e técnicas	2	7					4	14	6	21
N	Actividades administrativas e servizos auxiliares										
O	Administración Pública e Defensa e Seguridade Social obrigatoria										
P	Educación							1	3	1	3
Q	Actividades sanitarias e de servizos sociais							1	2	1	2
R	Actividades artísticas, recreativas e de entretemento										
S	Outros servizos	1	3					2	7	3	10
T	Actividades dos fogares como empregadores de persoal doméstico; actividades dos fogares como produtores de gbens e servizos para uso propio										
U	Actividades de organizacións e organismos extraterritoriais										
	Total	**6**	**21**	**0**	**0**	**4**	**14**	**19**	**62**	**29**	**97**

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. Secretaría Xeral de Emprego.

Dende o punto de vista societario, o 72,9% das persoas socias das sociedades laborais constituídas en 2016 son socios/as de traballo, e un 60,4% homes, cifra que ascende ata o 78,4% en 2017, cun 66,7% de homes.

Cadro 3.11.1

Sociedades laborais constituídas, segundo a actividade económica, tipo de participación e sexo. Galicia 2016

Cód.	Actividade	N.º SS LL	Total socios/as	Socios/as		Sexo		
				De traballo	De capital	Home	Muller	Persoa xurídica
A	Agricultura, gandería, silvicultura e pesca							
B	Industrias extractivas							
C	Industria manufactureira	4	16	13	3	10	6	
D	Fornecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado							
E	Subministración de auga, actifvidades de saneamento, xestión de residuos e descontaminación							
F	Construción	1	4	4		4		
G	Comercio por xunto e polo miúdo, reparación de vehículos de motor e motocicletas	10	35	24	11	18	17	
H	Transporte e almaceamento	1	4	2	2	2	2	
I	Hostalería	3	11	10	1	7	4	
J	Información e comunicacións	1	3	2	1	1	2	
K	Actividades financeiras e de seguros	1	4	2	2	3	1	
L	Actividades inmobiliarias							
M	Actividades profesionais, científicas e técnicas	3	15	10	5	11	3	1
N	Actividades administrativas e servizos auxiliares							
O	Administración Pública e Defensa e Seguridade Social obrigatoria							
P	Educación	1	4	2	2		4	
Q	Actividades sanitarias e de servizos sociais							
R	Actividades artísticas, recreativas e de entretemento	1	3	2	1	2	1	
S	Outros servizos	3	8	7	1	6	2	
T	Actividades dos fogares como empregadores de persoal doméstico; actividades dos fogares como produtores de gbens e servizos para uso propio							
U	Actividades de organizacións e organismos extraterritoriais							
	Total	**29**	**107**	**78**	**29**	**64**	**42**	**1**

Fonte:Consellería de Economía, Emprego e Industria. Secretaría Xeral de Emprego.

Cadro 3.11.2

Sociedades laborais constituídas, segundo a actividade económica, tipo de participación e sexo. Galicia. 2017

Cód	Actividade	N.º SS LL	Total socios/as	Socios/as		Sexo		
				De traballo	De capital	Home	Muller	Persoa xurídica
A	Agricultura, gandería, silvicultura e pesca							
B	Industrias extractivas							
C	Industria manufactureira	2	8	6	2	4	3	1
D	Fornecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado							
E	Subministración de auga, actifvidades de saneamento, xestión de residuos e descontaminación							
F	Construción	2	8	7	1	7	1	
G	Comercio por xunto e polo miúdo, reparación de vehículos de motor e motocicletas	4	14	11	3	12	2	
H	Transporte e almaceamento							
I	Hostalería	6	17	14	3	9	8	
J	Información e comunicacións	3	10	8	2	9	1	
K	Actividades financeiras e de seguros	1	4	2	2	4		
L	Actividades inmobiliarias							
M	Actividades profesionais, científicas e técnicas	6	21	15	6	11	10	
N	Actividades administrativas e servizos auxiliares							
O	Administración Pública e Defensa e Seguridade Social obrigatoria							
P	Educación	1	3	3			3	
Q	Actividades sanitarias e de servizos sociais	1	2	2		1	1	
R	Actividades artísticas, recreativas e de entretemento							
S	Outros servizos	3	10	8	2	7	3	
T	Actividades dos fogares como empregadores de persoal doméstico; actividades dos fogares como produtores de gbens e servizos para uso propio							
U	Actividades de organizacións e organismos extraterritoriais							
	Total	**29**	**97**	**76**	**21**	**64**	**32**	**1**

Fonte:Consellería de Economía, Emprego e Industria. Secretaría Xeral de Emprego.

3.3. Centros especiais de emprego

Esta modalidade de organización produtiva, que persegue a integración laboral das persoas con discapacidade, viu a constitución de 11 centros en 2016, nos que a totalidade dos mesmos está integrada por persoas con discapacidade, e 9 en 2017, aquí cunha pequena presenza de persoas sen discapacidade.

Cadro 3.12.1

Centros especiais de emprego constituídos. Galicia. 2016

Centros especiais de emprego	Centros de traballo	Persoas traballadoras		Persoas con discapacidade		Persoas sen discapacidade	
		Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres
11	15	23	13	23	13	0	0

Fonte: Conselleía de Economía, Emprego e Industria. Secretaría Xeral de Emprego.

Cadro 3.12.2

Centros especiais de emprego constituídos en Galicia. Ano 2017

Centros especiais de emprego	Centros de traballo	Persoas traballadoras		Persoas con discapacidade		Persoas sen discapacidade	
		Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres
9	10	36	6	34	5	2	1

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. Secretaría Xeral de Emprego.